

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 545/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., Námestie SNP 3, Trnava, konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. Ing. Petra Pacalaja, substitučne zastúpeného advokátom Mgr. Pavlom Gavorníkom, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 327/2014 z 28. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 327/2014 z 28. januára 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 24. apríla 2015.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa pôvodným návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) 8. októbra 2008 domáhala proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporkyňa“), obaja bytom Ružindol 352 (spolu ďalej len „odporcovia“), zaplata sumy 7 475 418 Sk (248 138,41 €) z titulu náhrady škody, ktorá mala sťažovateľke vzniknúť vynaložením finančných prostriedkov na polyfunkčnú budovu vybudovanú na základe zmluvy o združení uzatvorenej 27. januára 1999 eventuálne 28. januára 1999 medzi sťažovateľkou, odporcom a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zmluva o združení“). Návrhom doručeným okresnému súdu 2. novembra 2010 sťažovateľka požiadala o zmenu návrhu, ktorou sa domáhala proti odporcom zaplata sumy 197 972,93 € z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré predstavuje hodnotu spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 2,724/10 na nehnuteľnosti – polyfunkčnej budove v sume 135 630,35 €, ktorý sťažovateľka mala nadobudnúť podľa zmluvy o združení, ako aj úžitku z bezdôvodného obohatenia v sume 62 342,58 € ako podielu na nájomnom, ktoré odporcovia získali z prenájmu polyfunkčnej budovy za obdobie od 9. októbra 2006 do 9. októbra 2010. V konaní o neplatnosť zmluvy o združení okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 370/2001 z 28. októbra 2003 určil, že predmetná zmluva je neplatná a polyfunkčná budova patrí do bezpodielového spoluvlastníctva odporcov, ktorí predmetnú nehnuteľnosť nadobudli originálnym spôsobom – výstavbou. Predmetný rozsudok okresného súdu bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 63/2006 z 11. júla 2006. Sťažovateľka preto tvrdila, že dňom právoplatnosti uvedeného rozsudku (t. j. 9. októbra 2006) vzniklo na strane odporcov bezdôvodné obohatenie a začala plynúť objektívna 3-ročná premlčacia doba na uplatnenie práva na jeho vydanie, ako aj subjektívna premlčacia doba, keďže týmto dňom sa právoplatne dozvedela, že na jej úkor došlo na strane odporcov k bezdôvodnému obohateniu. Keďže zmluva o združení bola neplatná a spoluvlastnícky podiel na polyfunkčnej budove sťažovateľka nenadobudla, odporcovia sa na jej úkor bezdôvodne obohatili. Okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 17 C 153/2008 z 24. marca 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že návrh zamietol a uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť odporcom trovy konania v sume 16 316,14 €, keď prihliadol na námietku premlčania uplatneného nároku vznesenú odporcami.

Podľa okresného súdu v konaní nebolo preukázané, že by zo strany odporcov došlo k bezdôvodnému obohateniu nadobudnutím spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, ktorý sťažovateľka mala nadobudnúť na základe zmluvy o združení, pretože sťažovateľka predmetnú nehnuteľnosť nevybudovala ani neposkytla odporcom prostriedky na jej vybudovanie a pozemok, na ktorom bola polyfunkčná budova postavená, odporcovia nadobudli odplatne od mesta Trnava. Na základe rozhodnutia príslušného stavebného úradu bolo 30. mája 2003 právoplatne povolené užívanie predmetnej nehnuteľnosti a počnúc týmto dňom začala sťažovateľke plynúť trojročná objektívna premlčacia doba na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľka nepreukázala, že by sa odporcovia na jej úkor obohatili úmyselne. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 171/2013 z 11. marca 2014 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a obmedzil sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že okresný súd správne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania, keďže relevantným návrhom zodpovedajúcim sume tvrdeného bezdôvodného obohatenia je až návrh sťažovateľky z 2. novembra 2010, preto je nárok sťažovateľky jednoznačne premlčaný. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti.

3. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti uviedla, že *«Dňa 04. 03. 2013 prevzala Advokátska kancelária Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o... právne zastupovanie Sťažovateľky, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedeného toho času na Krajskom súde v Trnave...*

Sťažovateľka ešte pred udelením plnomocenstva na zastupovanie... podala dňa 12. 05. 2011 v plnej miere komplexné odvolanie voči Rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 24. 03. 2011, v ktorom Sťažovateľka riadne označila odvolacie dôvody v zmysle § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) OSP.

Po prevzatí právneho zastupovania... Advokát v mene Sťažovateľky podal dňa 15. 03. 2013 doplňujúce písomné vyjadrenie (ďalej len „Doplňujúce vyjadrenie“), ktoré nerozširovalo rozsah a dôvody odvolania, ale malo za cieľ podporiť nosnú líniu vtedajšej argumentácie Sťažovateľky v konaní o podstatné skutočnosti, ktoré doposiaľ

neboli v rámci vyjadrení Sťažovateľky osobitne zvýraznené, avšak ktoré vyplynuli už z prvostupňového konania.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd vydal dňa 11. 03. 2014 vo veci Rozsudok..., ktorým potvrdil rozsudok prvostupňového súdu vo veci samej. Odvolací súd v odôvodnení k Rozsudku uviedol, že v rámci rozhodovania vo veci na Doplnujúce vyjadrenie Žalobkyne s poukazom na § 205 ods. 3 OSP NEPRIHLIADOL.».

4. Sťažovateľka považuje postup krajského súdu za odňatie možnosti konať pred odvolacím súdom, ktorý je dovolacím dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podľa sťažovateľky *„Odvolací súd odňal Sťažovateľke právo konať pred súdom, keď nezohľadnil a vôbec sa nezaoberal Doplnujúcim vyjadrením, z obsahu ktorého je zrejmé, že v žiadnom prípade nešlo o doplnenie odvolacích dôvodov a rozsahu po zákonom stanovenej lehote, čo Sťažovateľka v Doplnujúcom vyjadrení na úvod aj explicitne zdôrazňovala“.* Sťažovateľka poukazuje na to, že *«obsahom tohto Doplnujúceho vyjadrenia, v rámci odvolacích dôvodov a rozsahu, bola pre Žalobkyňu o. i. „kľúčová“ právna argumentácia, ktorá mohla výrazne ovplyvniť rozhodovanie odvolacieho súdu v rámci odvolacieho konania. Predmetom žalobného návrhu v merite veci bolo uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý prvostupňový súd, rovnako tak aj odvolací súd, vyhodnotil principiálne ako premlčaný v subjektívnej dvojročnej, resp. objektívnej trojročnej premlčacej lehote. Z odôvodnenia Rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že... údajné premlčanie bolo jediným dôvodom, pre ktorý odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu. Z odôvodnenia Rozsudku nevyplýva, že by odvolací súd zohľadňoval v rámci svojej rozhodovacej činnosti skutočnosť úmyselného bezdôvodného obohatenia, a teda skutočnosť plynutia desaťročnej premlčacej doby, tak ako to Žalobkyňa uvádzala v Doplnujúcom vyjadrení.».*

Podľa tvrdenia sťažovateľky „Doplnujúce vyjadrenie malo za cieľ práve poukázať na úmyselné bezdôvodné obohatenie zo strany Žalovaných“, preto sa domnieva, že „pokiaľ by sa odvolací súd zaoberal obsahom Doplnujúceho vyjadrenia, Žalobkyňa by tak mohla... účinne zvrátiť nepriaznivý potvrdzujúci Rozsudok, nakoľko pri úmyselnom bezdôvodnom

obohatení by svoj nárok uplatňovaný v konaní žalovala v rámci dodržania desaťročnej premlčacej doby“.

5. Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd nesprávne vyhodnotil (ne)prípustnosť dovolania, pričom uvádza, že „... *pravdepodobne ušlo pozornosti dovolacieho súdu, že Sťažovateľka neuvádzala nové dôvody odvolania, nakoľko Sťažovateľka uplatnila už v odvolaní odvolacie dôvody v zmysle § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) OSP. Doplnujúce vyjadrenie neobsahovalo žiadne ďalšie odvolacie dôvody, naopak, obsah Doplnujúceho vyjadrenia smeroval výhradne k dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. c) a d) OSP,... odvolací súd mal preto Doplnujúce vyjadrenie v dotknutej časti ZOHLADNIŤ.*“.

6. Podľa sťažovateľky odvolací súd nezohľadnením „*Doplnujúceho vyjadrenia*“ odňal sťažovateľke realizáciu jej procesných práv v odvolacom konaní, pričom najvyšší súd uvedené pochybenie v postupe odvolacieho súdu nereparoval, naopak, odmietnutím dovolania sťažovateľky sa dopustil rovnakého porušenia jej práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zohľadňujúc aspekty a priebeh odvolacieho konania sťažovateľka viac nemohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, pretože odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania po tom, ako sťažovateľka doručila odvolaciemu súdu doplnujúce vyjadrenie k odvolaniu. Podľa sťažovateľky nemožno súhlasiť ani s tvrdením dovolacieho súdu, že odvolací súd sa premlčaním v rozsahu zákonného ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka zaoberal z úradnej povinnosti, a to vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd ako dovolací súd sa podľa vlastných vyjadrení nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Navyše, podľa sťažovateľky z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vôbec nevyplýva, či sa odvolací súd zaoberal „*ex offo*“ otázkou úmyselného bezdôvodného obohatenia alebo nie. Sťažovateľka preto v závere konštatuje, že odvolací súd, ako aj dovolací súd jej svojím postupom spoločne odňali možnosť konať pred súdom.

7. Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením

najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná jej úhradu trov konania.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

11. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

12. Podstatou námietok sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom uznesení, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné, pretože nezistil sťažovateľkou vytykanú vadu odvolacieho konania podľa § 237 písm. f) OSP. Podľa sťažovateľky najvyšší súd „nereparoval“ procesné pochybenie v postupe odvolacieho súdu, ktorý nezohľadnil a vôbec sa nezaoberal jej doplňujúcim vyjadrením k odvolaniu, z ktorého je zrejmé, že nešlo o doplnenie odvolacích dôvodov a rozsahu odvolania po zákonom ustanovenej lehote, a v ktorom poukazovala na skutočnosť úmyselného bezdôvodného obohatenia a plynutia desaťročnej premlčacej doby.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

15. Ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (m. m. IV. ÚS 35/02). Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

16. Ústavný súd v tomto konaní preto skúmal, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd ním odmietol dovolanie sťažovateľky ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, pretože nezistil existenciu procesných väd podľa § 237 OSP v konaní na súdoch nižšieho stupňa. Najvyšší súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu, ktorý sťažovateľka uplatnila aj v ústavnej sťažnosti ako dôvod porušenia jej označeného základného práva, v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: „Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. odvolaciemu súdu vyčítala, že nezohľadnil a vôbec sa nezaoberal jej doplňujúcim vyjadrením k odvolaniu, z ktorého je zrejmé, že v žiadnom prípade nešlo o doplnenie odvolacích dôvodov a rozsahu po zákonom stanovenej lehote. V doplňujúcom vyjadrení poukazovala na to, že odvolací súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti nezohľadňoval skutočnosť úmyselného bezdôvodného obohatenia, skutočnosť plynutia desaťročnej premlčacej doby. Ak by sa súd zaoberal obsahom doplňujúceho vyjadrenia navrhovateľka by mohla aktívnym konaním, využitím svojich procesných práv účinne zvrátiť nepriaznivý potvrdzujúci rozsudok, nakoľko pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení by svoj nárok uplatňovaný v konaní žalovala v rámci dodržania 10 ročnej premlčacej doby.“

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Dovolací súd k skutočnosti, že sa odvolací súd nezaoberal skutočnosťou úmyselného bezdôvodného obohatenia odporcami na úkor navrhovateľky, poukazuje na to, že súd prvého stupňa vo svojom rozsudku konštatoval, že navrhovateľka nepreukázala, že by odporcovia sa na jej úkor obohatili úmyselne. Odvolací súd vo svojom rozsudku sa plne stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa. Dĺžku premlčacích dôb upravuje zákon. Súd musí v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia posúdiť námietku premlčania komplexne z hľadiska ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka a aj bez námietky účastníka z úradnej povinnosti skúmať aj to, či sa na danú vec vzťahuje trojročná alebo desaťročná objektívna premlčacia doba. Ak by nemal dostatok skutkových zistení pre vyhodnotenie tejto právnej otázky, môže účastníkov vyzvať na preukázanie skutkových tvrdení vzťahujúcich sa k dĺžke objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Je treba prisvedčiť navrhovateľke, že jej doplňujúce vyjadrenie k odvolaniu nemenilo rozsah pôvodného odvolania, išlo ale o nové dôvody. Ak aj odvolací súd neprihliadol na doplňujúce dôvody uvedené vo vyjadrení k odvolaniu, týmto postupom odvolací súd vzhľadom na uvedené vyššie neodňal navrhovateľke právo konať pred súdom, lebo odvolací súd sa premlčaním v rozsahu zákonného ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka zaoberal z úradnej povinnosti.

Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Predpokladom zodpovednosti za získané bezdôvodné

obohatenie nie je protiprávne konanie obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva.

Podľa § 107 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Táto tzv. subjektívna premlčacia doba je však limitovaná objektívnou premlčacou dobou, a najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je teda stanovená dvojité kombinovaná premlčacia doba, a to:

- subjektívna, ktorá je dvojročná, a*
- objektívna trojročná, resp. desaťročná.*

Ich začiatok je stanovený odlišne a ich vzájomný vzťah je taký, že sú na sebe nezávislé čo do svojho plynutia, jeho začiatku aj konca. Ak skončí plynutie niektorej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu (ak je vznesená námietka premlčania).

V prvom odseku tohto ustanovenia je upravená tzv. subjektívna premlčacia doba, v odseku druhom premlčacia doba objektívna. Vzájomný vzťah týchto dvoch premlčacích dôb je taký, že ak skončí beh jednej z nich, a je vznesená námietka premlčania, právo sa premlčí a nemožno ho priznať. Premlčanie nevedie k zániku práva, bráni však jeho vymožitelnosti.

Pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu v konkrétnom prípade.“

17. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd jednoznačným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré nepovažoval sťažovateľkou namietaný postup odvolacieho súdu za odňatie možnosti sťažovateľky konať pred odvolacím súdom a pre ktoré dovolanie odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre uvedený právny záver, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj na sťažovateľkou uplatnené dovolacie námietky. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd dostatočne ozrejmlil, prečo nepovažoval ňou namietaný postup odvolacieho súdu spočívajúci v nezohľadnení jej doplňujúceho vyjadrenia k odvolaniu, v ktorom namietala skutočnosť úmyselného bezdôvodného obohatenia, za odňatie možnosti konať pred odvolacím súdom. Najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal aj s námietkou sťažovateľky, že v doplňujúcom vyjadrení nešlo o doplnenie odvolacích dôvodov a rozsahu po zákonom stanovenej lehote, keď uviedol, že tieto dôvody považoval za nové, a ak aj na ne odvolací súd neprihliadol, týmto postupom neodňal sťažovateľke možnosť konať pred súdom, pretože odvolací súd sa zaoberal *ex offico* premlčaním v rozsahu zákonného ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd preto konštatuje, že predmetný postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.

18. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o nezohľadnení skutočnosti úmyselného bezdôvodného obohatenia a plynutia desaťročnej premlčacej doby odvolacím súdom ústavný súd poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cz 129/74 z 29. januára 1975, v zmysle ktorého: *„Ak odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, do uplatnenia práva na náhradu škody uplynie čas uvedený v ustanovení § 106 ods. 1 O. z. a škodca namieta premlčanie, právo sa premlčalo, aj keď ide o škodu spôsobenú úmyselne. Neprichádza tu už do úvahy objektívna desaťročná premlčacia doba podľa ustanovenia § 106 ods. 2 O. z.“* Vzhľadom na obdobnú zákonnú úpravu premlčacích dôb možno uvedené závery analogicky aplikovať aj na premlčacie doby týkajúce sa nároku na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podľa § 107 Občianskeho zákonníka. Preto ak sťažovateľka v odvolaní z 12. mája 2011 tvrdila, že *„práve deň 09. 10. 2006 (deň právoplatnosti rozhodnutia o neplatnosti zmluvy o združení, pozn.) treba považovať za deň začiatku plynutia objektívnej... aj subjektívnej, premlčacej lehoty na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia... keďže k bezdôvodnému obohateniu došlo až dňa 09. 10. 2006, kedy sa navrhovateľka dozvedela, že sa odporcovia obohatili na jej úkor“*, nepochybne jej 9. októbra 2008 uplynula subjektívna dvojročná premlčacia

doba vo vzťahu k nároku uplatnenému na súde 2. novembra 2010. Vzhľadom na uvedené odvolacia námietka sťažovateľky o úmyselnom obohatení sa odporcov bola bez právneho významu, a preto odvolací súd na uvedenú námietku ani nemal prihliadnuť.

19. Keďže napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu. Skutočnosť, že najvyšší súd kvalifikoval dovolanie sťažovateľky ako neprípustné a že pri tom vyslovil právny názor, s ktorým sa sťažovateľka nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na súdnu ochranu podľa označeného článku ústavy.

20. Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia jeho porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2015